Wright ve Ayre Kekemelik Öz De?erlendirme Profili

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Wright ve Ayre Kekemelik Öz De?erlendirme Profili*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32667

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Wright ve Ayre Kekemelik Öz De?erlendirme Profili (WASSP), kekemelik ya?ayan bireylerin konu?ma ak?c?l???ndan ziyade, bu durumun bireyin ya?am? üzerindeki öznel etkisini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? kapsaml? bir öz de?erlendirme ölçe?idir. Ölçek, özellikle duygusal tepkiler, bili?sel tutumlar ve davran??sal kaç?nma gibi kekemeli?in psikososyal boyutlar?n? de?erlendirmeye odaklan?r. Türkiye'deki çal??malar, Halil Tayyip Uysal ve A. Köse taraf?ndan 2021 y?l?nda gerçekle?tirilen uyarlama çal??mas?yla ba?lam?? ve bu çal??ma, ölçe?in Türkçe versiyonunun (WASSP-T) geçerlik ve güvenirlik özelliklerini incelemeyi amaçlam??t?r. Bu uyarlama, klinik uygulamalarda ve ara?t?rmalarda, kekemeli?in çok boyutlu etkilerini Türkçe konu?an popülasyonlarda de?erlendirmek için temel bir araç sa?lamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Kekemelik, WASSP, Wright ve Ayre, Öz De?erlendirme Ölçe?i, Türkçe Uyarlama, Psikometrik, Konu?ma Bozukluklar?.

Yazarlar

Orijinal Ölçek Yazarlar?: Wright & Ayre (?ngilizce Versiyon).

Türkçe Uyarlama Yazarlar?: Halil Tayyip Uysal, A. Köse.

Amaç

Wright ve Ayre Kekemelik Öz De?erlendirme Profili'nin temel amac?, kekemelik ya?ayan bireylerin, bu durumun ya?am kaliteleri, ileti?im becerileri ve duygusal refahlar? üzerindeki etkilerini kendi perspektiflerinden de?erlendirmelerini sa?lamakt?r. Bu araç, sadece kekemeli?in s?kl???n? veya ?iddetini de?il, ayn? zamanda bireyin kekemeli?e yönelik geli?tirdi?i tutumlar?, korkular? ve kaç?nma davran??lar?n? da ölçerek, klinik müdahale planlar?n?n ki?iselle?tirilmesine yard?mc? olmay? hedefler.

Türkçe uyarlama çal??mas? (Uysal & Köse, 2021) ise bu ölçe?i Türk kültürüne ve diline adapte ederek, Türk popülasyonunda ölçe?in geçerli ve güvenilir bir ?ekilde kullan?labilirli?ini kan?tlamay? amaçlam??t?r. Bu, Türkiye'deki dil ve konu?ma terapistleri için standartla?t?r?lm?? bir de?erlendirme arac? sunmaktad?r.

Yap?

WASSP, kekemeli?in çok boyutlu do?as?n? yans?tan bir yap?y? ölçmektedir. Ölçek, genellikle kekemeli?in çekirdek davran??lar?n?n ötesine geçerek, bireyin kekemeli?e verdi?i öznel tepkileri

ARABPSYCHOLOGY.COM

(duygusal, bili?sel ve davran??sal tepkiler) kapsayan alt alanlardan olu?ur. Bu alt alanlar, bireyin kayg? düzeylerini, sosyal kaç?nma e?ilimlerini ve kekemelik hakk?ndaki olumsuz inançlar?n? de?erlendirmeyi içerir.

WASSP'nin ölçtü?ü temel psikometrik yap?, kekemeli?in öznel ?iddeti ve etkisidir. Bu yap?, terapinin etkinli?ini de?erlendirmede kritik öneme sahiptir, zira tedavi ba?ar?s? yaln?zca ak?c?l???n artmas?yla de?il, ayn? zamanda bireyin kekemelikle ba?a ç?kma ve ya?am kalitesini art?rma becerisiyle de ili?kilidir.

Geçerlik

Türkçe versiyonunun geçerlik çal??malar? (Uysal & Köse, 2021), ölçe?in amaçlad??? yap?y? ne ölçüde do?ru ölçtü?ünü belirlemeyi içerir. Geçerlik incelemelerinde genellikle Yap? Geçerli?i (Faktör Analizi ile) ve e? zamanl? geçerlik (benzer yap?lar? ölçen di?er ölçeklerle korelasyon) yöntemleri kullan?l?r.

Kaynak referansta geçerlik de?erleri spesifik olarak belirtilmemi? olsa da, uyarlama çal??mas?n?n makale ba?l??? bu incelemelerin yap?ld???n? göstermektedir. Ba?ar?l? bir uyarlama, WASSP-T'nin orijinal ölçekle ayn? yap?sal özellikleri sergiledi?ini ve Türk kültürü ba?lam?nda da geçerli bir ölçüm sa?lad???n? kan?tlam?? olmal?d?r.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçe?in tutarl?l???n? ve kararl?l???n? ifade eder. Türkçe uyarlama çal??mas?nda güvenirlik genellikle ?ç Tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa) ve test-tekrar test yöntemleri kullan?larak incelenir. ?ç tutarl?l?k, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne kadar iyi ölçtü?ünü gösterir.

Uysal ve Köse (2021) çal??mas?, WASSP-T'nin klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda tutarl? sonuçlar üretecek düzeyde yüksek güvenirlik katsay?lar?na sahip oldu?unu göstermi?tir. Bu, ölçe?in zaman içinde kararl? ve güvenilir bir ölçüm arac? olarak kullan?labilece?i anlam?na gelmektedir.

Faktör Analizi

Faktör analizi, ölçe?in temel psikolojik yap?lar?n? (alt boyutlar?n?) ortaya ç?karmak için kullan?lan önemli bir psikometrik yöntemdir. Türkçe uyarlama sürecinde, orijinal WASSP'nin çok faktörlü yap?s?n?n Türk örnekleminde korunup korunmad??? ara?t?r?lm??t?r.

Bu analizler, ölçek maddelerinin hangi alt boyutlar alt?nda topland???n? belirleyerek, kekemeli?in öznel etkisinin hangi bile?enlerinin (örne?in, kaç?nma, duygusal tepki, konu?ma zorlu?u) Türk popülasyonunda öne ç?kt???n? anlamam?za yard?mc? olur. Faktör yap?s?n?n do?rulanmas?,

ARABPSYCHOLOGY.COM

ölçe?in Yap? Geçerli?i için kritik bir kan?tt?r.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation) ve Öz De?erlendirme Ölçe?i

Format: Bireyin kendi tepkilerini derecelendirdi?i Likert tipi veya benzeri çoklu seçenekli yan?t format? (orijinal WASSP yap?s?na dayanarak ç?kar?lm??t?r).

Language Available: Türkçe (Uyarlama Versiyonu), ?ngilizce (Orijinal Versiyon)

Population Group: Kekemelik ya?ayan ergenler ve yeti?kinler.

Age Group: Genellikle ergenlik dönemi ve üzeri (14+ ya?). Uyarlama çal??mas? için spesifik ya? aral??? referanstan incelenmelidir.

Population Details: Konu?ma ve dil bozukluklar? tan?s? alm??, kekemelik ?ikayeti olan bireyler.

Test Methodology: Ka??t-kalem veya dijital ortamda uygulanan, kat?l?mc?n?n kendi alg?lar?n? ve deneyimlerini raporlad??? anket tarz? metodoloji.

Anahtar Kelimeler

WASSP-T, Türkçe Ölçek, Kekemelik Etkisi, Klinik De?erlendirme, Yap? Geçerli?i, ?ç Tutarl?l?k.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Halil Tayyip Uysal

Author ORCID Identifier: Uyarlama makalesinde belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: Uyarlama makalesinde belirtilmemi?tir.

Correspondence Address: Uyarlama makalesinde belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l? (Uyarlama): 2021

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m? için orijinal yazarlardan veya telif hakk? sahibinden izin al?nmas? gerekebilir. Ticari veya akademik kullan?m ücretleri için ilgili yay?nc?ya (Wiley) veya sorumlu yazara ba?vurulmas? önerilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Uysal, H. T., & Köse, A. (2021). The investigation of the validity and reliability of the Turkish version of the Wright and Ayre Stuttering Self?Rating Profile (WASSP). *International Journal of Language & Communication Disorders, 56*(3), 653-661.

DOI Referans?: https://doi.org/10.1111/1460-6984.12621

Makalenin tam metnine eri?im için ba?lant?: onlinelibrary.wiley.com

Wright ve Ayre Kekemelik Öz De?erlendirme Profili Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktad?r. Bu nedenle maddeler buraya eklenememi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM